

LEERPLAN
BUITENGEWOON SECUNDAIR
ONDERWIJS BGV OV3

Medewerker Kamerdienst
Kwalificatiefase - Integratiefase
MeKa-OV3

BRUSSEL

D/2023/13.758/351

Versie december 2023



1 Inleiding

De uitrol van de modernisering secundair onderwijs gaat gepaard met nieuwe opleidingsprofielen. Voor het eerst is er gekozen om de opleidingsprofielen te vertalen in leerplannen. Leerplannen geven richting en laten ruimte. Ze faciliteren de inhoudelijke dynamiek en de continuïteit in een school en lerarenteam. Ze garanderen binnen het kader dat door de Vlaamse regering werd vastgelegd voldoende vrijheid voor schoolbesturen om het eigen pedagogisch project vorm te geven vanuit de eigen schoolcontext. Leerplannen zijn ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialogeschool. Ze versterken het eigenaarschap van scholen die d.m.v. eigen beleidskeuzes de vorming van leerlingen gestalte geven. Leerplannen laten ruimte voor het vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch meesterschap van de leraar, maar bieden ondersteuning waar nodig.

Bij de opmaak van de leerplannen is er gekozen voor een maximale afstemming met verwante studierichtingen in het gewoon secundair onderwijs. Binnen het onderwijscontinuüm is dit van belang voor een vlotte transitie van leerlingen tussen gewoon en buitengewoon onderwijs.

1.1 Het leerplanconcept in BuO: vijf uitgangspunten

De leerplannen vertrekken vanuit **het vormingsconcept** van de katholieke dialogeschool en laten toe om optimaal aan te sluiten bij het pedagogisch project van de school en de beleidsbeslissingen die de school neemt vanuit haar eigen visie op onderwijs (taalbeleid, evaluatiebeleid, zorgbeleid, ICT-beleid, kwaliteitsontwikkeling, keuze voor vakken en lessen ...).

De leerplannen ondersteunen **kwaliteitsontwikkeling**: het leerplanconcept spoort met kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader onderwijskwaliteit (ROK). Kwaliteitsontwikkeling volgt dan als vanzelfsprekend uit keuzes die de school maakt bij de implementatie van de leerplannen.

De leerplannen faciliteren een **gerichte studiekeuze** na de kwalificatie- of integratiefase. Het proces van de studiekeuze eindigt immers niet na de opleidingsfase. In de kwalificatie- of integratiefase onderzoeken leerlingen meer gericht waar hun capaciteiten liggen en wat hun talenten zijn. De leerplannen zijn daarbij een belangrijk hulpmiddel. De doelen sluiten aan bij de verwachte competenties van leerlingen die voor een bepaalde studierichting kiezen. De feedback en evaluatie bij de realisatie ervan beïnvloeden op een positieve manier de keuze van leerlingen voor een meer geprofileerde studierichting in de integratiefase of de A-finaliteit.

De leerplannen bieden pedagogisch-didactisch voldoende ruimte, uitgaande van de **professionaliteit** van de leraar en het **eigenaarschap** van de school en het lerarenteam. Ze borgen de samenhang in de vorming van de opleidingsfase. Leerplannen zorgen voor een samenhangend fundament van vorming voor alle leerlingen binnen een finaliteit en een studierichting. Ze vertrekken vanuit een gemeenschappelijk referentiekader en hanteren een gelijkgerichte terminologie met respect voor de eigenheid van elk vak.

Leerplannen borgen de **samenhang** in de vorming. Waar relevant verwijzen de leerplannen naar de samenhang met ontwikkelingsdoelen algemene sociale vorming. Op die manier faciliteren en stimuleren de leerplannen leraren **algemene sociale vorming** (incl. godsdienstleraren) en leraren **beroepsgerichte vorming** om over de vakken heen samen te werken en van elkaar te leren. Een verwijzing van een vakleraar naar de lessen van een collega laat de leerlingen niet alleen aanvoelen dat de verschillende vakken onderling samenhangen en dat ze over dezelfde werkelijkheid gaan, maar versterkt ook de mogelijkheden tot transfer.

In wat volgt gaan we dieper in op een aantal uitgangspunten.



1.2 Handelingsplanmatig werken

Voor leerlingen met een IAC die les volgen in het gewoon- of buitengewoon onderwijs en via die weg werken naar een studiebekrachtiging, geldt de decretale verplichting om te werken met het cyclisch proces van handelingsplanmatig werken. Op die manier wordt het onderwijsaanbod afgestemd op de noden van de leerling. Voor hen vertrekken we vanuit de visie van ontwikkelingsgericht leren.

De leerling wordt centraal geplaatst vanuit de vraag 'Wat heeft deze leerling nodig om verder of opnieuw tot ontwikkeling te komen?' De uitdaging bestaat erin om hoge verwachtingen te stellen in elk moment van leren en zo voor elke leerling binnen de zone van de naaste ontwikkeling een realistisch ontwikkelings- en toekomstperspectief na te streven. Vanuit de methodiek van handelingsplanmatig werken, gericht op zelfrealisatie, worden de vooropgestelde doelen vanuit een ruime beeldvorming nagestreefd en geëvalueerd. Daarbij primeert altijd de eigen groei van de leerling.

Het is de taak van de leerkracht om via een kwalitatieve interactiestijl, door bewust vragen te stellen vanuit het kader van mediërend leren, leerlingen mede-eigenaar te maken van hun ontwikkelproces. De uitdaging bestaat erin voortdurend te reflecteren op inhoud, proces en eigen handelen.

Bij ontwikkelingsgericht onderwijs wordt sterk ingezet op leren vanuit intentionaliteit (wat), betekenisverlening (waarom) en transcendentie (waar nog). Door intentionaliteit maken we in wederkerige communicatie leerlingen duidelijk wat ze gaan leren. Door betekenisverlening wordt ontdekt of begrepen waarom iets aangeleerd wordt en bij transcendentie wordt het leggen van transfers naar de eigen omgeving en andere contexten gestimuleerd.

De school dient enerzijds te reflecteren over die gespecialiseerde referentiekaders die hen ondersteunen om de ontwikkeling van de leerling in beeld te brengen. Anderzijds moet er ook nagedacht worden welke orthodidactiek en orthopedagogiek leraren ondersteunen om dat ontwikkelingsgericht proces in gang te zetten.

Dit leerplan beroepsgerichte vorming OV3 moet integraal gelezen worden binnen de principes van ontwikkelingsgericht leren en handelingsplanmatig werken. We kiezen ervoor om, rekening houdend met bovenstaande, maximaal dezelfde taal te hanteren over de verschillende onderwijsvormen heen.



1.3 De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs

De leerplannen vertrekken vanuit een gedeelde inspiratie die door middel van een vormingscirkel voorgesteld wordt. We 'lezen' de cirkel van buiten naar binnen.

- Een lerarenteam werkt in een katholieke dialoogschool die onderwijs verstrekt vanuit een **specifieke traditie**. Vanuit het eigen pedagogisch project kiezen leraren voor wat voor hen en hun school goed onderwijs is. Ze wijzen leerlingen daarbij de weg en gebruiken daarvoor wegwijzers. Die zijn een inspiratiebron voor hen en hun collega's en zorgen voor een Bijbelse 'drive' in hun onderwijs.
- De kwetsbaarheid van leerlingen ernstig nemen, betekent dat elke leerling **belooftevol** is en alle leerkansen verdient. Die leerling is **uniek als persoon** maar ook **verbonden** met de klas, de leraar, de school en de bredere samenleving. Scholen zijn daarbij **gastvrije plaatsen** waar leerlingen en leraren elkaar ontmoeten in diverse contexten. De leraar vormt zijn leerlingen vanuit een **genereuze** attitude, hij geeft om zijn leerlingen en hij houdt van zijn vak. Hij durft af en toe de gebaande paden te verlaten en stimuleert de **verbeelding en creativiteit** van leerlingen. Zo zaait hij door zijn onderwijs de kiemen van een hoopvolle, **meer duurzame en meer rechtvaardige wereld**.
- Leraren vormen leerlingen door middel van inhouden van vorming, die we groeperen in **vormingscomponenten**: levensbeschouwelijke vorming, culturele vorming, economische vorming, lichamelijke vorming, maatschappelijke vorming, natuurwetenschappelijke en technische vorming, sociale vorming, talige vorming en wiskundige vorming. Deze vormingscomponenten worden vervat in de verschillende domeinen van de ontwikkelingsdoelen OV3. De aaneengesloten cirkel wijst erop dat vorming een geheel is en zich niet in schijfjes laat verdelen. Verbindingen tussen de vakken zijn daarbij belangrijk. De vormingscirkel vormt dan ook een dynamisch geheel van elkaar voortdurend beïnvloedende en versterkende componenten.
- Vorming is voor een leraar nooit te herleiden tot een cognitieve overdracht van inhouden. Zijn meesterschap en passie brengt een leraar ertoe om voor iedere leerling de juiste woorden en gebaren te zoeken om **de wereld te ontsluiten**. Hij introduceert leerlingen in de wereld waarvan hij houdt. Hij initieert leerlingen in een wereld en probeert hen zover te brengen dat ze er hun eigen weg in kunnen vinden.
- Een leraar vormt leerlingen als **individuele leraar** maar werkt ook binnen **multidisciplinaire teams** en binnen een **beleid van de school**. De ontwikkelingsdoelen en interdisciplinair werken helpen daartoe. Ze worden gestuurd door keuzes die een school (schoolbestuur, beleidsteam, schoolteam, klassenraad, ...) maakt.
- De uiteindelijke bedoeling is om **alle leerlingen** kwaliteitsvol te vormen. Die leerlingen zijn dan ook het hart van de vormingscirkel, zij zijn het op wie we inzetten. Zij dragen onze hoop mee: de nieuwe generatie die een meer duurzame en meer rechtvaardige wereld zal creëren.



1.4 Ruimte voor leraren(teams) en scholen

De leraar als professional, als meester in zijn vak krijgt vrijheid om samen met zijn collega's vanuit de leerplannen aan de slag te gaan. Hij kan eigen accenten leggen en differentiëren vanuit zijn passie, expertise, het pedagogisch project van de school en de beginsituatie van zijn leerlingen.

De leerplandoelen BGV zijn noch chronologisch, noch hiërarchisch geordend. Om tegemoet te komen aan de individuele noden van de leerling, kan de leraar vanuit het pedagogisch project van de school, vanuit zijn passie, expertise en creativiteit eigen accenten leggen. Door de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeftes (SOOB) van de leerlingen in kaart te brengen, worden doelen op maat van de leerlingen geselecteerd en kunnen er pedagogische en didactische keuzes gemaakt worden. In het leerplan leggen we geen didactische werkvormen vast. Ter ondersteuning van leraren(teams) geven we voor bepaalde leerplanonderdelen didactische wenken. Leraren(teams) werken handelingsplanmatig. Het is de bedoeling om vanuit verschillende disciplines te zoeken naar een didactiek/pedagogiek op maat. De SOOB zijn ook hier het uitgangspunt.

1.5 Differentiatie

Om optimale leeransen te bieden is differentiëren van belang in alle leerlingengroepen. Leerlingen voor wie dit leerplan is bestemd, behoren immers wel tot dezelfde doelgroep, maar bevinden zich niet noodzakelijk in dezelfde beginsituatie. Zij hebben een niet te onderschatten – maar soms sterk verschillende – bagage mee vanuit hun eerdere opleiding, thuissituatie en diverse vormen van informeel leren. Het is belangrijk om zicht te hebben op de beginsituatiebepaling en vanuit dat gegeven, gedifferentieerd, verder te bouwen. Positief en handelingsplanmatig omgaan met verschillen tussen leerlingen verhoogt de motivatie, het welbevinden en de leerwinst voor elke leerling.

Differentiatie door leerinhouden aan te passen

Leerplannen bieden kansen om de complexiteit van leerinhouden aan te passen. Dat kan door een complexere situatie te schetsen, een minder ingewikkelde bewerking of handeling voor te stellen, of door meer kennis of vaardigheden aan te bieden om leerlingen uit te dagen.

De ene context kan betekenisvol zijn voor een leerling, terwijl een andere context dan weer betekenisvoller kan zijn voor een andere leerling. Leerinhouden in verschillende contexten aanbrengen biedt kansen om leerlingen aan te spreken op hun interesses en daagt hen tegelijk uit om andere interesses te verkennen en zo hun horizon te verruimen.

Differentiatie door de leeromgeving aan te passen

Doordachte variatie in werkvormen (groepswork, individueel, auditief, visueel, actief ...) vergroot de kans dat leerdoelen worden gerealiseerd door alle leerlingen. Het helpt hen bovendien ontdekken welke manieren van leren en informatie verwerken best bij hen passen.

De ene leerling kan snel of zelfstandig werken, de andere heeft meer tijd of begeleiding nodig. Variëren in de mate van ondersteuning, gericht aanbieden van hulpmiddelen (voorbeelden, schrijfkaders, stappenplannen ...) en meer of minder tijd geven, daagt leerlingen uit op hun niveau en tempo.

Leerlingen op hun niveau en vanuit eigen interesses laten werken kan door te differentiëren in product, bijvoorbeeld door leerlingen te laten kiezen tussen opdrachten die leiden tot verschillende eindproducten.

Het samenstellen van groepen kan een effectieve manier zijn om te differentiëren. Rekening houden met verschil in leerdoelen en leerlingenkenmerken laat leerlingen toe van en met elkaar te leren.



Technologie kan al die vormen van differentiatie ondersteunen. Zo kunnen leerlingen op hun maat werken met digitale leermiddelen zoals educatieve software of online oefenprogramma's.

Differentiatie in evaluatie

Tenslotte laten de leerplannen toe te differentiëren in evaluatie en feedback. Evalueren is beoordelen om te waarderen, krachtiger te maken en te sturen.

Na de afronding van een lessenreeks of na een langere periode gaan leraren door middel van summatieve evaluatie na waar de leerlingen staan. De keuze van een evaluatie- en feedbackvorm is afhankelijk van de vooropgestelde doelen.

Formatieve evaluatie is geïntegreerd in het leerproces en gaat uit van een actieve betrokkenheid van leraar en leerling. Het zet leerlingen aan het denken over hun vorderingen en laat leraren toe om tijdens het leerproces effectieve feedback te geven. Door middel van formatieve evaluatie krijgen leraren een goed zicht op het leerproces van leerlingen zodat ze het verder gericht en waar nodig kunnen bijsturen. Het is bovendien een rijke bron voor leraren om te reflecteren over de eigen onderwijspraktijk en de eigen pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen.

1.6 Opbouw van het leerplan

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur.

De **inleiding** licht het leerplanconcept toe en gaat dieper in op de visie op vorming, de ruimte voor leraren(teams) en scholen en de mogelijkheden tot differentiatie.

De **situering** geeft aan waarop het leerplan is gebaseerd en beschrijft de samenhang binnen de fase en met de onderliggende fases, en de plaats in de lessentabel.

In de **pedagogisch-didactische duiding** komen de inbedding in het vormingsconcept, de krachtlijnen, de opbouw, de leerlijnen, de aandachtspunten met o.m. nieuwe accenten van het leerplan aan bod.

De **leerplandoelen** zijn helder geformuleerd en geven aan wat van leerlingen wordt verwacht.

Er zijn verschillende soorten doelen opgenomen in het leerplan:

Soort doel	Omschrijving	Verplicht onderdeel voor de studiebekrachtiging?
LPD	Leerplandoel: te realiseren	Ja
LPD +	Plusdoel: warm aanbevolen in functie van het te behalen curriculum.	Nee
LPD K	Keuzedoel: inspirerend doel ter uitbreiding van het curriculum voor een individuele leerling.	Nee

★ Waar relevant voegen we bij het leerplandoel een opsomming of een afbakening (★) toe die duidelijk aangeeft wat bij de realisatie van het leerplandoel aan bod moet komen.

wenk In pedagogisch-didactische wenken vinden leraren inspiratie om met het leerplandoel aan de slag te gaan (wenk).

De **basisuitrusting** geeft aan welke materiële uitrusting vereist is om de leerplandoelen te kunnen realiseren.



Het **glossarium** bevat een overzicht van handelingswerkwoorden die als synoniem van elkaar worden gebruikt of meer toelichting nodig hebben.

De **concordantie** geeft aan welke leerplandoelen gerelateerd zijn aan de competenties en kenniselementen uit het opleidingsprofiel die leiden naar een of meer beroepskwalificaties.

2 Situering

2.1 Omschrijving van de studierichting

Het leerplan is opgemaakt voor de beroepsgerichte vorming van de studierichting Medewerker kamerdienst. Die studierichting wordt georganiseerd in BuSO OV3 binnen het studiedomein voeding en horeca.

In de studierichting Medewerker kamerdienst leren leerlingen in te staan voor de schoonmaak, de orde en het onderhoud van kamers, badkamers en gemeenschappelijke ruimtes, te werken volgens de kwaliteitseisen van de organisatie, de hygiënische en veiligheidsnormen, het ontbijt op te dienen/klaar te zetten en het linnen te onderhouden van logiesverstreckende of toeristische organisaties, om de gast een hygiënisch en comfortabel verblijf te bieden.

Bij het realiseren van het leerplan wordt er toegewerkt naar maximale zelfstandigheid van de leerling. De school bepaalt zelf hoe ze de diverse rubrieken van het leerplan aan bod laat komen.

2.2 Samenhang met de opleidingsfase

De studierichting Medewerker kamerdienst heeft een samenhang met de studierichting basis horeca uit de opleidingsfase.

Daar leren leerlingen onder begeleiding routinematige handelingen uitvoeren met betrekking tot voorbereidende werkzaamheden en basisbereidingen om eenvoudige warme en koude gerechten klaar te maken inclusief de vaat en het schoonmaken van oppervlakken, ruimtes en sanitair alsook de zorg voor wasgoed.

2.3 Studiebekrachtiging

Naar gelang leerlingen in voldoende mate de leerplandoelen behalen, kan de klassenraad één van volgende vormen van studiebekrachtiging uitreiken:

- een getuigschrift opleidingsvorm 3
- een getuigschrift, onderwijskwalificatie niveau 2
- een bewijs van beroepskwalificatie: Medewerker kamerdienst
- een bewijs van competenties
- een attest van lesbijwoning als regelmatige leerling



3 Pedagogisch-didactische duiding

3.1 Medewerker kamerdienst en het vormingsconcept

Bij het uitvoeren van de activiteiten als medewerker kamerdienst komen heel wat aspecten van **sociale vorming** aan bod. Relationele en communicatieve vaardigheden vormen een belangrijke bijdrage in het professionele contact met de gast. Daarbij wordt niet alleen aandacht besteed aan de functionele kant van de werkzaamheden. In veel situaties kan het contact met de klant ook een warme en persoonlijke dimensie krijgen die leidt tot wederzijdse voldoening.

In het verlengde daarvan is **talige vorming** onontbeerlijk. De leerling kan in contact komen met mensen van verschillende nationaliteiten. Dat kan zowel bij klanten als bij de collega's het geval zijn. De leerlingen leren zich niet alleen correct uit te drukken in het Nederlands, maar ook in een andere taal. Het gaat om het groeien in de vaardigheden om talen te beheersen, maar ook om de globale houding waarbij men zoekt naar mogelijkheden om zich verstaanbaar te maken.

De functie vereist ook een ruime **technische bagage**. Het vergt technische vaardigheden om de materialen en apparatuur optimaal te gebruiken, de juiste schoonmaakproducten te selecteren en correct te gebruiken, een stijlvolle bediening van het ontbijt uit te voeren, het linnen zorgvuldig te behandelen ...

Bij het uitvoeren van de verschillende taken van een medewerker kamerdienst kunnen de wegwijzers duurzaamheid, kwetsbaarheid, generositeit en gastvrijheid de richting aangeven.

Duurzaamheid hoeft niet enkel te verwijzen naar schoonmaakmaterialen en -producten die het milieu respecteren. Je kan dat ook ruimer zien: een goede ergonomische werkhouding, zorgvuldig omspringen met materiaal, een goede werksfeer ... dragen eveneens bij tot duurzaamheid.

De contexten waarin een medewerker kamerdienst kan terecht komen is heel divers: veelal komen verschillende leeftijden, talen, culturen samen. Leerlingen worden uitgedaagd om in die diversiteit **genereus** te zijn ten opzichte van de andere. Vanuit een **gastvrije houding** staat de leerling open voor een diversiteit van culturen en voedingsvoorkeuren. In die zin kan je etiquette zien als cultuurgebonden beleefdheidsregels en omgangsvormen. Via een correcte communicatie en respectvolle houding maakt de leerling verbinding met de gast en wordt gastvrijheid concreet.

Doordat de medewerker kamerdienst binnentreedt in de beslotenheid van een kamer of verblijf, zal de leerling ook moeten kunnen omgaan met **kwetsbaarheid**. Leerlingen moeten daarin worden gevormd zodat ze hiermee kunnen omgaan.

Uit die vormingscomponenten en wegwijzers zijn de krachtlijnen van het leerplan ontstaan.

3.2 Krachtlijnen

Overkoepelende vaardigheden

De leerlingen situeren de functie van medewerker kamerdienst, werken hygiënisch, arbeidsveilig methodisch. Ze vervullen administratieve formaliteiten en organiseren hun werkvoorraad.

Het betreft meer algemene doelen die regelmatig aan bod komen bij het uitvoeren van de verschillende taken. Het is belangrijk om ze steeds in samenhang met andere vaardigheden aan te brengen.

Schoonmaakvaardigheden



De leerlingen verwerven basiscompetenties bij het schoonmaken. Dat houdt in: het selecteren van schoonmaakproducten, het gebruiken en onderhouden van schoonmaakmateriaal, het toepassen van de juiste technieken en het behandelen van afval.

Technieken met betrekking tot de kamerdienst

In de kamerdienst komen specifieke doelen aan bod zoals het opmaken van bedden, het opnieuw inrichten van de kamer of gemeenschappelijke ruimtes.

Technieken met betrekking tot de linnendienst

Naast het verzamelen, sorteren en verdelen van linnen en wasgoed verwerven leerlingen vaardigheden in het reinigen, onderhouden en strijken.

Vaardigheden bij de dienst van het ontbijt

De leerlingen bereiden de ontbijtdienst voor en passen technieken toe bij het verzorgen van het ontbijt in de zaal of op de kamer. Ze hebben aandacht voor gezonde voeding.

3.3 Opbouw

Het leerplan is ingedeeld volgens de hierboven vermelde krachtlijnen.

Dit leerplan biedt de ruimte om zelf keuzes te maken in het clusteren van doelen en zo tot dwarsverbanden te komen. Het is niet de bedoeling om de doelen in chronologische volgorde af te werken. Maak daarover afspraken binnen de vakgroep zodat er een horizontale en verticale afstemming is.

3.4 Samenhang ASV – BGV

Het leerplan Medewerker kamerdienst is een leerplan voor de beroepsgerichte vorming (BGV) en heeft een relatie met de ontwikkelingsdoelen algemene en sociale vorming (ASV).

- Burgerzin
- Rekenvaardigheden
- Taalvaardigheid
- Gezondheidseducatie
- Leren leren
- Lichamelijke opvoeding
- Milieueducatie
- Sociaal-emotionele educatie
- Vrijtijdsvaardigheden
- ICT

Een aantal tot de ASV horende inzichten, vaardigheden en attitudes zijn van fundamenteel belang voor de arbeidsvoorbereiding.

De aanbieder bepaalt zelf hoe de ontwikkelingsdoelen van de algemene en sociale vorming én de levensbeschouwing georganiseerd worden en bepaalt zelf de mate van integratie met de beroepsgerichte competenties.

3.5 Aandachtspunten

De contexten waarin je de doelen kan aanreiken zijn zeer divers. De beroepskwalificatie ‘medewerker kamerdienst’ waarop deze studierichting gebaseerd is, beoogt in de eerste plaats logiesverstrekkende



bedrijven en toeristische organisaties. Hierbinnen is er een grote diversiteit: hotels met verschillende comfortnormen, bed & breakfast, vakantiedorp, camping, zorghotel, residentieel verblijf zoals een aparthotel, logies op een schip of trein. Maar die context kan zeker worden uitgebreid naar al dan niet tijdelijke woonverblijven in zorginstellingen zoals ziekenhuizen, woon- en zorgcentra, revalidatiecentra, assistentiewoningen ...

In de meeste gevallen is de medewerker kamerdienst vast in dienst, maar logiesverstreckende bedrijven schakelen meer en meer externe firma's in voor het onderhoud van de kamers. Het wassen en strijken van linnen en wasgoed wordt vaak (volledig of gedeeltelijk) uitbesteed. Het assisteren bij de ontbijtdienst hoort niet steeds bij het standaard takenpakket van de medewerker kamerdienst en wordt vaak opgenomen door een bedieningsmedewerker.

Vaak komt de medewerker kamerdienst terecht in een divers team waar – vooral in grotere bedrijven - verschillende talen worden gesproken. De doelen op het vlak van teamwork en communicatie met teamleden verdienen daarom speciale aandacht.

De medewerker kamerdienst zal omwille van risico's op grensoverschrijdend gedrag steeds onder begeleiding de gastenkamer betreden. Bij de andere leerplandoelen zal men streven naar een zekere zelfstandigheid, maar een toezicht (op afstand) blijft noodzakelijk.

De werkomstandigheden waarin de leerling zal worden tewerkgesteld, verdient bijzondere aandacht: de leerling kan worden ingeschakeld in verschillende diensten: doorlopend, ochtend en avondshift, in week, weekend, feestdagen. Dat vereist een flexibele houding. Bovendien zijn de taken fysiek belastend en zullen leerlingen moeten kunnen omgaan met een hoog werkvolume en -druk.

Het maatschappelijk aanzien van het beroep van medewerker kamerdienst is niet zo hoog ondanks het feit dat heel wat competenties noodzakelijk zijn om die taken uit te voeren en die job een belangrijke schakel is in de dienstverlening. Alhoewel de nood aan kwaliteitsvolle medewerkers kamerdienst groot is, worstelen de beoefenaars vaak met een laag zelfbeeld of dichten ze zichzelf geen hoge maatschappelijke waarde toe. In het aanleren van de verschillende competenties zal je daarom steeds aandacht besteden aan een positief zelfwaardegevoel. Dat kan je realiseren door het versterken van het teamwork, het positief bekrachtigen van goede praktijkvoorbeelden (bv. affichering team van de week).

4 Leerplandoelen

4.1 Overkoepelende vaardigheden

LPD 1 + De leerlingen situeren de functie van medewerker kamerdienst.

Wenk: Je kan verschillende contexten verkennen waarin een leerling met deze studierichting terecht kan. Deze contexten zijn zeer divers: bv. hotels met verschillende comfortnormen (en de verschillende soorten kamers), bed & breakfast, vakantiedorp, camping, zorghotel, aparthotel, mobiel logies (boot of trein), residentieel verblijf, zorginstelling ...

Wenk: Je kan aan de hand van de comfortclassificatie van logiesverstreckende bedrijven door Toerisme Vlaanderen logiesverstreckende bedrijven verkennen en je richten naar de verschillende soorten kamers met hun specifieke inrichting. Je kan via een bedrijfsbezoek leerlingen laten kennismaken met de verschillende contexten waarin ze binnen deze studierichting terecht kunnen komen.



Wenk: Je kan voor een logiesverstrekkend bedrijf volgende zaken verkennen:

- Wat is het takenpakket van de medewerker kamerdienst?
- Wat is de plaats van een medewerker kamerdienst binnen de organisatie?
- Welke andere functies tref je hier aan (met hun specifieke benamingen: gouvernante, floor supervisor, housekeeping ...)?
- Wat zijn de arbeidsomstandigheden?
- Wat is het typische voorkomen en kledij van het personeel?
- Welke uitstraling wordt beoogd? Tot welke doelgroep richt het bedrijf zich? Welke beleving streeft men na?
- Organisatie van soorten kamers, indeling van het gebouw, grondplan ...?

Wenk: Je kan leerlingen hun werkplek laten voorstellen voor de klas en onderling laten vergelijken aan de hand van enkele criteria.

LPD 2 De leerlingen handelen hygiënisch bij het uitvoeren van de verschillende taken.

★ Hygiënevoorschriften

Wenk: Je kan het belang van persoonlijke hygiëne en een verzorgd voorkomen bij het uitvoeren van de werkzaamheden onderstrepen. Je kan leerlingen de aandachtspunten in het schoolreglement laten vergelijken met de eisen in een professionele context. Je besteedt best aandacht aan het belang van handhygiëne, lichaamshygiëne, het dragen van gepaste (beschermings)kledij conform de taakuitvoering, verzorgd kapsel en schoeisel. Je kan de leerlingen ook laten ontdekken welke verschillende afspraken er zijn tussen de verschillende bedrijven.

Wenk: Je kan de leerlingen hygiënisch en ordelijk leren omgaan met de werkomgeving. Alhoewel het er vaak mee samenvalt, staat het los van de basisprincipes van het schoonmaken op zich. Het gaat om een algemene houding wat hygiëne betreft.

Wenk: Je kan leerlingen algemene hygiëneregels bijbrengen met een onderscheid tussen [schoonmaken](#), [ontsmetten](#) en [steriliseren](#).

Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met richtlijnen of adviezen en protocollen die o.m. de sectororganisatie voorschrijft ter preventie van allergieën of beroepsziekten.

Wenk: Je kan leerlingen actuele en vakspecifieke bronnen en richtlijnen laten ontdekken en leren hoe ze te gebruiken.

Wenk: Je kan wijzen op het belang van hygiëne en orde in een bredere context. Daarbij komen het effect van hygiëne en een schone omgeving op gezondheid en welbevinden aan bod.

LPD 3 De leerlingen respecteren de basisveiligheidsregels bij gebruik van materiaal en (schoonmaak)producten en handelen ergonomisch.

- ★ (Veiligheids)pictogrammen
- Persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Veiligheids-, milieu-, kwaliteits- en welzijnsvoorschriften



Werking en veiligheidsaspecten van te gebruiken machines en materiaal

- Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met alle facetten van een veilige werkomgeving. Daarbij komt de infrastructuur aan bod, maar ook de elektrische apparaten, de te gebruiken schoonmaakproducten en de collectieve beschermingsmiddelen (CBM). Je kan dat bespreken aan de hand van concrete situaties bv. gladde en natte vloeren, hinderende emmers, ladders, vochtige handen bij het gebruik van elektrische toestellen, het veilig vullen van een linnenkar ...
- Wenk: Leerlingen maken, om gezondheidsrisico's voor zichzelf te beperken, gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) zoals gepaste handschoenen, mondmasker en beschermbril en dat als de handeling dat vereist. Je kan veiligheid op het werk kaderen in het breder kader van welzijn op het werk in functie van een duurzame tewerkstelling.
- Wenk: Je kan vertrekken van de persoonlijke veiligheid van de gast: afsluiten van de kamer en andere ruimtes, toezicht op onbevoegde personen, gebruik van loper of badge ...
- Wenk: Je kan de brandveiligheidsprocedure en het evacuatieplan bespreken en de belangrijkste pictogrammen laten verklaren. Je kan leerlingen wijzen op het belang van het vrijhouden van gangen, trap en nooduitgang.
- Wenk: De basisprincipes van levensreddend handelen kunnen aan bod komen: eenvoudige EHBO-handelingen bij snijwonden, brandwonden, verstikking ... De klemtoon ligt op het gepast reageren: rustig blijven, verantwoordelijke verwittigen, eenvoudige hulp bieden. Je kan dat in het begin van het schooljaar of tijdens een 'veiligheidsweek' bespreken aan de hand van een didactische affiche, demonstratie door een Rode Kruis medewerker, ... en dat opnemen in de leidraad praktijk.

LPD 4 De leerlingen handelen volgens ergonomische principes bij het uitvoeren van opdrachten, rekening houdend met (eigen) comfort en welbevinden.

- Wenk: Dit doel impliceert basisinzicht in het bewegingsstelsel. In functie van preventie kan je denken aan anatomische aspecten van de lichaamsdelen die risicovol kunnen worden belast.
- Wenk: Het aanleren van de juiste technieken met bijzondere aandacht voor ergonomie voorkomt beroepsziekten. Denk aan het ergonomisch opmaken van een bed, het toepassen van de juiste hef- en tiltechnieken, een correcte houding tijdens het opdienen, het wringen van doek of dweil ...
- Wenk: Je kan met de leerlingen de werkomgeving analyseren (bv. hoogte werktafel, gebruik van toestellen of materiaal ...) en hen stimuleren om elkaar op foute houding of werkwijze aan te spreken.
- Wenk: Je kan met leerlingen op zoek gaan naar het effect van ergonomisch werken op o.m. ziekte en de gevolgen ervan. Je kan de motivatie van leerlingen verhogen door gezondheidseffecten en de financiële implicaties hiervan te duiden.



LPD 5 De leerlingen handelen methodisch en kwaliteitsbewust door het voorbereiden, plannen, uitvoeren en evalueren van een opdracht met behulp van een stappenplan.

- ★ Technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden
Inrichting van de werkplek
Organisatie van materiaal en materiaal

Wenk: Je kan leerlingen een checklist of stappenplan aanreiken om een opdracht vlot te laten verlopen. Besteed vooral aandacht aan de structuur, het tempo, de efficiëntie en de logica die in het geheel zit alsook het op de juiste plaats terugzetten van materiaal na de taak. Ook de economische component van het plan kan daaraan worden gekoppeld. Het stappenplan kan verschillend zijn naargelang de opdracht of context, maar de methodiek is dezelfde.

Wenk: Alhoewel het methodisch handelen belangrijk is, kan je extra aandacht besteden aan de nazorg van de opdracht (controleren, bijsturen en evalueren). Daarbij is het concrete resultaat en welke criteria voorop staan van belang.

Wenk: Kwaliteitsvol werken uit zich in zorgvuldig werken, aandacht voor details, het eigen werk controleren op fouten, het voortdurend reflecteren en zich bijsturen met het oog op het bereiken van de verwachte kwaliteit.
Je kan dat zowel op het niveau van het proces als op het eindproduct nastreven en kan als onderliggend doel worden opgenomen in heel wat leerplandoelen.

Wenk: Je kan aan de hand van uitgeschreven procedures op het werk of op school (bv. reinigingsplan, procedure gevonden voorwerpen ...) het methodisch handelen concreet maken.

Wenk: Bij wijze van verdieping kan je de leerling zelfstandig de werkvolgorde van de opgelegde taken laten opstellen.

LPD 6 De leerlingen passen communicatieve en sociale vaardigheden toe in functie van een respectvolle omgang met gasten, collega's en leidinggevenden.

- ★ Integer handelen
Principes van gastvriendelijkheid, etiquette en interculturele gebruiken
Verschillende gastentypes
Vakterminologie in het Nederlands, Engels en het Frans
Procedures bij het betreden van de kamer

Wenk: Je kan leerlingen relationele en communicatieve vaardigheden aanleren volgens de principes van gastvriendelijkheid, interculturele gebruiken en etiquette. Hierbij kan je meer specifiek inzetten op gesprekstechnieken: het aanknopen van een gesprek, maar dat ook onderhouden en het beëindigen (in functie van efficiëntie). Benadruk ook het belang van non-verbale communicatie. Je kan die principes toepassen bij het uitvoeren van de verschillende deeltaken: het zich gastvriendelijk toegang verschaffen tot de kamer, het schoonmaken van de gemeenschappelijke ruimtes, de ontbijtdienst ...
Denk ook aan discreet omgaan met informatie, het integer handelen, respect voor de privacy van de gast, uitvoeren van de werkzaamheden zonder te storen.

Wenk: Het betreden van de kamer houdt mogelijke risico's in waarbij de integriteit van de leerling in gevaar kan komen (verhoogd risico op grensoverschrijdend gedrag



bv. ongewenste intimiteiten, verbale agressie, pesterij ...). Het is daarom belangrijk om de jongere hierop voor te bereiden en een aantal situaties te bespreken zodat ze daarin weerbaar worden. Je kan de leerlingen wijzen op het bestaan van een meldingsprocedure, een vertrouwenspersoon op het werk. Daarnaast zullen minderjarigen steeds onder begeleiding de kamer betreden.

Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met de deontologische code van het bedrijf of sector en de concretisering ervan met hen opnemen. Daarbij zal een discrete opstelling aandacht krijgen.

Wenk: Je kan de leerlingen het belang van functionele contacten bij de 'beleving van het verblijf' laten omschrijven. Denk bv. aan het informeren van de gast over de hoteldiensten, uitleg geven over de werking van een apparaat ... De medewerker kamerdienst kan op die manier een rol spelen in het welbevinden van de gast. De leerlingen zoeken een gepast evenwicht tussen aandacht en persoonlijk contact met de gast en het efficiënt uitvoeren van opdrachten zodat een kwaliteitsvolle dienstverlening gewaarborgd is. Een belangrijke vaardigheid inzake is actief luisteren.

Wenk: De leerlingen hebben bij het toepassen van communicatieve en sociale vaardigheden aandacht voor diversiteit. Die diversiteit uit zich zowel bij gasten als bij collega's, maar ook op het vlak van leeftijd, interculturele gebruiken, nationaliteit, taal

Wenk: Je kan leerlingen stimuleren om positief, correct en creatief de Nederlandse taal te gebruiken. Ze gebruiken vakjargon (zowel in Nederlands, Engels en Frans) eigen aan de sector. Je kan leerlingen de opdracht geven om de gebruikte termen in de leerwerkplek te laten opsommen en verklaren.

Je kan in samenhang met moderne talen ook communicatie in een andere taal stimuleren. Het accent kan liggen op korte conversaties om zich later bij anderstalige gasten voldoende te kunnen uitdrukken zodat de werkzaamheden vlot kunnen verlopen. Je kan vooral inzetten op functionele communicatietechnieken.

LPD 7 De leerlingen werken in teamverband met het oog op een kwaliteitsvolle dienstverlening.

Wenk: Je kan de sociale en communicatieve vaardigheden die werden ingeoeffend of aangeleerd (LPD 6) hier verder concretiseren en gebruiken bij het werken in teamverband, groepswerk, verschillende rollen opnemen, samenwerken met andere diensten (receptie, technische dienst, food en beverage) ...

Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met groepen, rollen en posities. Ze leren overleggen in functie van hun werkzaamheden en kunnen bij het verdelen van taken rekening houden met elkaars mogelijkheden. Je kan leerlingen aanzetten tot zelfreflectie: wat is mijn rol en verantwoordelijkheid in het team? Hoe kan ik bijdragen tot een goede teamsfeer? Hoe kunnen we als team efficiënt samenwerken? Een teamoverleg na de (praktijk)les, ondersteund door een peerevaluatie kan hiertoe bijdragen.

Wenk: Je kan leerlingen laten kennis maken met afspraken en procedures die in een organisatie gelden. Ook de afspraken die in de school gelden en die deels kunnen afwijken van wat voorzien is in ondernemingen of een thuissituatie kunnen aan



bod komen. Je kan de verschillen tussen de afspraken op school en de afspraken in een professionele context laten verkennen.

Wenk: De leerlingen leren zich flexibel opstellen bij gewijzigde omstandigheden: snel wisselen van taken zodat het gemeenschappelijk doel wordt bereikt.

LPD 8 De leerlingen vervullen administratieve formaliteiten eigen aan de opdracht.

★ Werkdocumenten, technische fiches en inventarislijsten

Wenk: Je kan met de leerling de gangbare administratieve handelingen van de leerwerkplek bespreken en laten uitvoeren: aftekenen van blad wanneer werkzaamheden vervuld werden, controledocumenten, bestellingen plaatsen, aanduiden van de geïnspecteerde kamers, bijhouden van voorraad- of inventarislijsten, voorraadtekorten signaleren, registreren van ontbijten

Je kan daarvoor voorbeelden van sectoreigen software gebruiken.

Wenk: De administratie rond de eigen tewerkstelling kan ook aan bod komen.

Wenk: Je kan aandacht besteden aan het belang van die administratie en niet enkel blijven staan bij het functionele karakter van die taak.

LPD 9 De leerlingen organiseren, controleren en vullen de werkvoorraad aan.

★ Procedure voor het vullen van de linnenkar

Wenk: Je kan dat leerplandoel realiseren bij het aanvullen, controleren en op orde houden van de huishoudkar of linnenkar. Daarnaast zal dat zeker ook aan bod komen bij de linnendienst (het klasseren van het linnen in de voorraad), het bijhouden van de voorraad van de schoonmaakproducten en -materiaal, het aanvullen van de ontbijtbuffervoorraad, het controleren van de binnengekomen bestellingen ...

Wenk: Je kan de leerlingen het belang van een goed georganiseerde en beheerde werkvoorraad laten verklaren. Enkele principes van klasseren (volgens hygiëne-kleurcode, grootte, toepassing, FIFO en FEFO ...) kunnen worden besproken.

Wenk: De leerlingen melden tekorten volgens de afgesproken procedure.

4.2 Schoonmaakvaardigheden

LPD 10 De leerlingen kiezen schoonmaakproducten op basis van de samenstelling, werking, effecten, risico's en duurzaamheid.

★ Specifieke risico's van gevaarlijke en schadelijke stoffen Etikettering en productidentificatie

Wenk: Je kan de leerlingen de werking en het effect van het schoonmaakproduct aanleren met het oog op keuzes maken wanneer ze voor een opdracht staan. Daarbij zijn de samenstelling van het vuil (zoals vet, kalk, stof ...), de eigenschap van het vuil (losliggend of aangehecht, zichtbaar of onzichtbaar, organisch of anorganisch ...), maar ook het materiaal waarop het vuil zich bevindt van belang.



Daarnaast zal ook het uiteindelijke doel de keuze van het product bepalen: reinigen en ontsmetten.

Wenk: Je kan de werking en het effect van schoonmaakproducten verduidelijken met behulp van de [Sinnercirkel](#). Daarbij kan je aandacht besteden aan de hoeveelheid die men van een schoonmaakproduct zal gebruiken (dosering) om een correct resultaat te bereiken.

Wenk: Aan de hand van het etiket of de productfiche van onderhoudsproducten kan je de samenstelling, werking, effect en risico met de leerlingen bestuderen.

Wenk: De leerlingen leren dat water een verschil in hardheid heeft en wat het belang van de temperatuur is. Je kan ze ook laten kennis maken met de chemische samenstelling in functie van eigenschappen van de te reinigen oppervlakken (zuur, base, pH ...).

Wenk: Je kan dit leerplandoel steeds realiseren in samenhang met een technische vaardigheid. Het is niet de bedoeling om uitsluitend productkennis te verwerven gezien die snel evolueert. Je kan leerlingen bewust maken van trends en evoluties inzake schoonmaakproducten.

Wenk: Je kan leerlingen wijzen op ecologische en milieuvriendelijke alternatieven.

LPD 11 De leerlingen gebruiken en onderhouden het schoonmaakmateriaal en -toestellen.

- ★ Werking, risico's en duurzaamheid
Duurzaam verbruik van materialen, water en energie

Wenk: Via dat leerplandoel maken de leerlingen kennis met het meest voorkomende schoonmaakmateriaal en -toestellen en leren die correct en zorgzaam gebruiken. (LPD 2 en LPD 3)

Wenk: De leerlingen respecteren de hygiëne-kleurcodes van het onderhoudsmateriaal (gereedschap, reinigingsdoeken ...).

Wenk: De leerlingen kunnen een technische fiche bestuderen en het correcte gebruik van het schoonmaakmateriaal en -toestellen daaruit afleiden. Indien nodig, zoeken ze bijkomende informatie op of vragen ze ernaar. In het verlengde daarvan leren de leerlingen veiligheidssymbolen op elektrische apparaten lezen en begrijpen.

Wenk: Je kan de leerlingen laten kennis maken met de prijzen van alle noodzakelijke schoonmaakmateriaal en vergelijkingen laten maken in functie van duurzaamheid. Je kan voorbeelden aanreiken van logiesverstreckende bedrijven die werken aan duurzame ontwikkelingsdoelen (bv. ecolabel Green Key, Green Deal Duurzame zorg).

Wenk: Je kan de leerling de correcte reiniging van alle materiaal aanleren met aandacht voor de gevolgen als dat niet gebeurt (slijtage, geurhinder ...). Daarbij kan het belang van de systematiek worden benadrukt zodat het een onderdeel wordt van het schoonmaakproces. Wijs hen op het belang van het melden van defecten of tekorten.

LPD 12 De leerlingen passen de juiste technieken toe bij het schoonmaken van oppervlakken, ruimtes en uitrusting.



★ Reinigingsplan

Reinigingsfiches van materiaal en infrastructuur

Manuele en machinale reinigingstechnieken

Soorten oppervlakken voor schoonmaak: vloeren, tapijten, meubilair, ramen

Hygiëne kleurcodes

Wenk: De leerlingen passen de techniek van reinigen en desinfecteren toe in de verschillende ruimtes en uitrusting (gemeenschappelijke ruimtes, ontbijtruimte, keuken, kamer, toilet, badkamer ...) met verschillende oppervlakken of materialen zoals vloeren, ramen, spiegels, tapijten, natuursteen, keramiek, hout, beton, linoleum, roestvrij staal, leder, vinyl, laminaat, plastic, epoxy, composietmateriaal, metaallegeringen (vb. chroom, messing), ... Je leert hen ook oog te hebben voor de afwerkingen van die oppervlakken en materialen omdat dat de keuze voor de te gebruiken onderhoudstechniek en schoonmaakproduct kan beïnvloeden (geverfd, gevernist, geglazuurd, gelakt, geboend ...).

Wenk: De leerlingen stemmen de techniek, product en dosis af op de vervuiling en het oppervlak. Afhankelijk van de context (bv. hotelkamer of residentieel verblijf) zullen ze andere normen hanteren.

Wenk: Je kan hen een keuze laten maken voor schoonmaakproducten (LPD 10) en -materiaal (LPD 11) op basis van wat ze zullen reinigen. Ook de samenhang met het soort vuil kan hier opnieuw aan bod komen.

Wenk: Je kan gebruik maken van een stappenplan, reinigingsfiches, het reinigingsplan en de richtlijnen (bv. hygiëne kleurcodes) zoals ze zijn vastgelegd door de school of werkplek. De richtlijnen in verband met het onderhoud van materiaal kan je ook opnemen in de gebruiksaanwijzing of (veiligheids)instructiekaart.

Wenk: Je kan leerlingen, o.m. vanuit commercieel oogpunt, wijzen op tempo en efficiëntie. Aan de hand van het gebruik van reinigingsplannen kan je dit doel in verband brengen met methodisch handelen (LPD 4).

LPD 13 De leerlingen maken het sanitair schoon.

Wenk: Je laat leerlingen kennismaken met de verschillende materialen die frequent voorkomen in sanitaire ruimtes zoals sanitair porselein, geglazuurd keramiek, kunststof wanden of douchescreens, glas en spiegelglas, geëmailleerd plaatstaal en acryl (bad, douche...), metaal (kranen, handvaten, ...). Je laat hen ook kennis maken met trends zoals inloofdouches, wastafels in natuursteen, toiletten in roestvrij staal ...

Wenk: De leerlingen hebben speciaal aandacht voor moeilijk bereikbare plaatsen (zoals voegen, afvoer en ventilatie, verlichting ...).

Wenk: Dat doel zal je in samenhang met hygiënisch werken (LPD 2) en methodisch handelen (LPD 5) aanreiken. Het benadrukken van een juiste werkvolgorde en het respecteren van de principes van hygiëne bij het onderhoud van sanitair is cruciaal.

LPD 14 De leerlingen sorteren en verwijderen afval volgens de milieuvoorschriften.

★ Voorschriften m.b.t. afvalsortering en gevaarlijke producten



Wenk: Je kan de leerlingen de vuilnisbakken laten ledigen en reinigen. In de context van de kamerdienst zullen de leerlingen de resten van de roomservice (ontbijt of maaltijd op de kamer) verwijderen en naar de juiste plaats brengen.

Wenk: Je kan de sorteerregels met de leerlingen doornemen en die vergelijken met de procedure in het bedrijf en de algemeen geldende milieuvorschriften.

Wenk: Je kan dat leerplandoel aanbieden in samenhang met hygiëne (LPD 2) en veiligheid (LPD 3).

4.3 Kamerdienst

Bij de kamerdienst komen ook schoonmaakvaardigheden uit de vorige rubriek aan bod. Die worden hier niet herhaald.

LPD 15 De leerlingen verversen lakens, maken bedden op en vervangen handdoeken in diverse contexten.

Wenk: Je kan leerlingen aan de hand van een stappenplan laten kennismaken met een aantal methodes die worden toegepast naargelang de context van de overnachting. Je kan de leerlingen wijzen op het belang van een perfect opgemaakt bed in functie van een optimale beleving van het verblijf.

Wenk: Door het bespreken van de verschillende componenten van een bed (onderstel, boxspring, matras, topdekmatras, kussen, linnen en bedekking) kan je verschillende methodes van opmaken aanbrenen. Hierbij zal ook de grootte of uitvoering van het bed (standaard, single of twin, King, Queen, slaapbank, opklapbed, kinderbed ...) een rol spelen.

Wenk: Je kan de leerlingen wijzen op het belang van hygiëne, meer bepaald het voorkomen van bedwantsen (hoe die herkennen, hoe voorkomen).

Wenk: Dat leerplandoel kan je in verband brengen met doelen met betrekking tot linnendienst en -onderhoud: soorten linnen, bedbedekking (donsdeken, plaid, deken en kussens). Zo werken sommige hotels met een kussenmenu waarbij de gasten kunnen kiezen uit verschillende types van hoofdkussens volgens hardheid, vulling of grootte.

Wenk: Bij het opmaken van de bedden zal je leerlingen wijzen op de juiste methode in functie van ergonomisch werken (LPD 4).

LPD 16 De leerlingen richten de kamer opnieuw in met oog voor

- **hygiëne, orde en netheid;**
- **aanbod, onthaalproducten en sfeerschepping;**
- **functionaliteit van de toestellen en uitrusting;**
- **wensen van de gast.**

Wenk: Dat leerplandoel staat in nauw verband met LPD 1 +. Om dit leerplandoel te realiseren zal de leerling een inzicht moeten hebben op de context waarin dat wordt uitgevoerd. Afhankelijk van het soort verblijf en type gast kan dat dus sterk verschillend zijn. Bij residentiële gasten zal je rekening houden met specifieke wensen of gewoontes.



Wenk: De leerling zal dat methodisch aanpakken aan de hand van een stappenplan of checklist zodat de kamer voldoet aan de gestelde kwaliteitsnormen op het vlak van hygiëne, orde en netheid (LPD 2).

Wenk: Bij de inrichting van de kamer hebben de leerlingen oog voor het aanbod van de nevendiensten die aanwezig zijn op de kamer. Denk – afhankelijk van de context – aan het aanvullen van badlinnen, badjas, minibar, gratis dranken, onthaalproducten of guest supplies, folders ...

Wenk: Een belangrijk element bij dat leerplandoel is de sfeerschepping. Je kan leerlingen wijzen op het zorgen van voldoende verluchting, inschakelen van sfeerverlichting inschakelen, instellen van verwarming of airconditioning, voorzien van bloemen, attentie of fruitmand ...

Wenk: Aansluitend zal je de leerlingen wijzen op het zorgvuldig controleren van de toestellen en uitrusting. De leerlingen stellen technische mankementen, beschadigingen aan meubilair en de kameruitrusting vast en melden dat aan de verantwoordelijke.

Wenk: Je kan wijzen op het integer handelen (LPD 6). Zo kan je de procedure inzake verloren voorwerpen of geld bespreken met de leerlingen.

LPD 17 De leerlingen maken gemeenschappelijke ruimtes gebruiksklaar voor diverse activiteiten.

★ Bloemen- en plantenverzorging

Wenk: Met dat doel kan je diverse activiteiten waarbij medewerkers kamerdienst worden ingeschakeld aan bod laten komen. Denk aan het inrichten van een ontvangstruimte, lobby van een hotel, klaarzetten (mise en place) van een vergader- of banketzaal.

Wenk: Je kan met de leerlingen verschillende (vergader)opstellingen bespreken. Leerlingen leren een stappenplan (function sheet) volgen en een grondplan lezen.

Wenk: Ook hier hebben leerlingen oog voor hygiëne, orde, netheid (zie LPD schoonmaakvaardigheden en opruimen). De leerlingen werken nauwgezet en controleren de aanwezige toestellen en uitrusting.

Wenk: Je kan de leerlingen enkele eenvoudige technieken aanreiken bij het verzorgen van planten, schikken van bloemstukken ...

4.4 Linnendienst

LPD 18 De leerlingen verzamelen, sorteren, verdelen, controleren en bergen het linnen en wasgoed op.

Wenk: Je kan dat doel zowel realiseren in samenwerking met een eigen of met een externe wasserij. De klemtoon ligt hier op het ordelijk en methodisch werken.

Wenk: Je laat de leerlingen het linnen en wasgoed controleren op het correct uitvoeren van het was- en droogproces, eventuele schade of tekorten melden ...

Wenk: Het linnen en wasgoed kan in voorkomende gevallen zowel eigendom van het



bedrijf zijn of worden gehuurd, daarnaast kan het gaan om bedrijfskledij of persoonlijk wasgoed van de gast. In het laatste geval zal er eveneens een persoonlijk contact zijn met de gast en kan klachtenbehandeling aan de orde zijn.

Wenk: Dat doel kan je in samenhang brengen met het vervullen van administratieve formaliteiten (LPD 8).

LPD 19 De leerlingen reinigen en onderhouden linnen en wasgoed machinaal.

- ★ Soorten bed- en badlinnen, textielsoorten
Soorten onderhoudscodes (wasvoorschriften) en symbolen
Onderhoudsproducten voor textiel
Vlekkenbehandeling

Wenk: Je kan leerlingen laten kennismaken met etiketten op textiel om de instructies voor het reinigen te leren kennen. De verschillende vezels en stoffen kunnen worden benoemd.

Wenk: Je kan leerlingen de gepaste reinigingstechnieken laten toepassen zoals het correcte gebruik van een wasmachine en de diverse programma's die daarvoor noodzakelijk zijn, de soorten onderhoudsproducten voor textiel, de soorten vlekken en hoe die te behandelen. Het reinigingsproces (temperatuur, duur ...) kan je via het proces van de [Sinnercirkel](#) met de leerlingen doornemen.

Wenk: Je kan leerlingen wasgoed laten sorteren en wijzen op de gevolgen waarbij linnen en wasgoed kan worden beschadigd door een foute programmakeuze bij de wasmachine of het onterecht drogen in een droogkast.

Wenk: Je kan leerlingen wasgoed laten drogen op verschillende manieren (volgens onderhoudsetiket) om het nadien correct op te bergen.

Wenk: Je kan aan de hand van eenvoudige technieken leerlingen kleine herstellingen laten uitvoeren aan textiel.

LPD 20 De leerlingen strijken het linnen en wasgoed.

Wenk: Je kan verschillende strijktechnieken aanreiken aan de hand van verschillende producten en textielsoorten. Aan de hand van het etiket laat je leerlingen inschatten welke techniek ze moeten toepassen.

Wenk: Je kan leerlingen laten kennismaken met professionele strijkmachines via een bezoek aan een professionele wasserij of linnendienst in een hotel.

4.5 Ontbijtdienst

LPD 21 De leerlingen bereiden de ontbijtdienst voor.

- ★ Assortiment voedingsproducten
Zaalinrichting en -schikking

Wenk: De leerlingen verkennen de soorten ontbijten op het vlak van samenstelling, voedingswaarde, trends, culturele gewoontes, voedingsvoorkeuren ... Je kan de



belangrijkste warme dranken en ontbijtgerechten bespreken op het vlak van bereiding.

Wenk: De leerlingen voeren alle voorbereidende werkzaamheden uit voor de ontbijtdienst. We denken aan het schikken van de tafels volgens een zaalplan, mise en place (klaarzetten materiaal, schikken ontbijtbuffet, indekken van de tafels) ...

Wenk: Je kan wijzen op het belang van gezonde voeding, de rol van voedingsstoffen, de voedingswaarde van grondstoffen, het verschil tussen voedingsstof en voedingsmiddel.

Je kan de leerlingen hun voedingsgedrag laten vergelijken met actuele adviezen over gezonde voeding met behulp van de voedingsdriehoek.

Je kan dat leerplandoel concreet maken door in te spelen op wensen van de klant op basis van zijn cultuur, overtuiging, geloof, voedingsvoorkeur, intolerantie of allergie (lactosevrij, glutenvrij).

Wenk: De leerlingen hebben aandacht voor sfeerschepping en beleving (verlichting, geluid, geur, multimedia, temperatuur, tafeldecoratie, sfeerelementen ...).

Wenk: Bij wijze van uitbreiding kan je een klasontbijt in een hotel verbruiken zodat leerlingen de ontbijtdienst grondig verkennen. Je kan nadien dat ontbijt zelf organiseren op school ... Je kan dat organiseren in samenwerking met andere studierichtingen (bv. Keukenmedewerker)

LPD 22 De leerlingen verzorgen de dienst van het ontbijt in de zaal.

- ★ Basisprincipes van voedselveiligheid (allergenen, besmettingsgevaar, bewaartemperatuur)
Procedures en technieken voor het aanvullen en schikken van de buffetvoorraden
Basisbereidingstechnieken
Bereiding van eenvoudige warme dranken
Bedieningstechnieken
Richtlijnen voor het afruimen van tafels
Presentatietechnieken

Wenk: Organiseer de ontbijtdienst in verschillende formules zoals ontbijt met bediening aan tafel, buffetdienst, meeneem (ontbijtmand) ... zodat leerlingen die basisbereidingstechnieken van voeding en dranken in de praktijk kunnen inoefenen. De leerlingen verkennen het verschil in organisatie tussen de verschillende concepten en oefenen bedienings- en presentatietechnieken.

Wenk: De klemtoon ligt hier op het technisch handelen: opdienen en afruimen, aanvullen en schikken van buffet, discreet bewegen, volgens ritme van de gast, oogcontact, correcte houding ... met het oog op een kwaliteitsvolle dienstverlening.

Wenk: Je kan bij dat doel ook de communicatie met de gast belichten (LPD 6): laat leerlingen informeren naar wensen i.f.v. het ontbijt, informatie verschaffen met betrekking tot allergenen ...

Wenk: Bij het uitvoeren van werkzaamheden met voeding zullen de basisprincipes van voedselveiligheid handelen zeker aan bod komen. Denk aan handhygiëne, temperatuurcontrole (warmhoudbuffet, koeling ...), besmettingsgevaar, procedure ivm allergenen, afspraken i.v.m. verpakken en bewaren.



LPD 23 De leerlingen verzorgen de dienst van het ontbijt op de kamer.

Wenk: Bij de roomservice zal je leerlingen wijzen op het methodisch handelen. Een goede voorbereiding en nauwkeurig werken voorkomt tijdsverlies.

Wenk: Daarnaast kan je met dat doel ook de regels van gastvrijheid en integer handelen inoefenen (LPD 6) bij het betreden van de kamer. Je kan met de leerlingen verschillende situaties bespreken en hen op die manier voorbereiden zodat ze gepast reageren en zich wendbaar opstellen afhankelijk van de situatie.

5 Lexicon

Het lexicon bevat een verduidelijking bij begrippen die in het leerplan worden gebruikt. Die verduidelijking gebeurt enkel ten behoeve van de leraar.

Duurzame ontwikkelingsdoelen

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen of Sustainable Development Goals (SDG's) zijn de 17 doelstellingen en subdoelstellingen die de Verenigde Naties goedkeurde in 2015. Deze doelen moeten mensen en landen aanzetten tot actie in domeinen die van cruciaal belang zijn voor de mensheid en de planeet. De doelstellingen zijn geïntegreerd en ondeelbaar en zorgen voor een evenwicht tussen de drie dimensies van duurzame ontwikkeling: de economische, sociale en milieudimensie. De doelstellingen kunnen worden onderverdeeld in vijf thema's: mensen (people), planeet (planet), welvaart (prosperity), vrede (peace) en partnerschap (partnership).

Ontsmetten

Ontsmetten is het inactiveren of reduceren van schadelijke micro-organismen op oppervlakken tot een aanvaardbaar niveau, zodat er geen besmettingsgevaar is. Ontsmettingsmiddelen zijn stoffen die in staat zijn micro-organismen te reduceren tot een aanvaardbaar peil. Ontsmetting van oppervlakken en instrumenten kan zowel thermisch (hete luchtsterilisator) als chemisch (ontsmettingsalcohol, ethanol). Wanneer de leerling zich verwondt tijdens de werkzaamheden, wordt de verwonding schoongespoeld met een erkend ontsmettingsmiddel.

Schoonmaken

Schoonmaken is het verwijderen van zichtbaar vuil en onzichtbaar organisch materiaal om te voorkomen dat micro-organismen zich kunnen handhaven, vermeerderen en verspreiden. Het onderscheid met reinigen is niet zo groot en wordt door mekaar gebruikt. Er is wel een duidelijk onderscheid met desinfecteren of ontsmetten en steriliseren.

Sinnercirkel

De cirkel van Sinner is een van de basisconcepten van professioneel reinigen en bestaat uit 4 elementen: chemie, mechanische kracht of beweging (arbeid), temperatuur en tijd. Elke individuele factor heeft invloed op de overige drie. Wordt een factor groter of kleiner, dan moet dit worden gecorrigeerd door de andere factoren. Dit model werd ontwikkeld door de Duitse chemicus Herbert Sinner in 1959.

Steriliseren

Bij het steriliseren worden alle micro-organismen op of in een voorwerp gedood of geneutraliseerd (kiemvrij gemaakt). Steriliseren kan via verhitting met een hete luchtsterilisator voor de sterilisatie van metalen instrumenten en glas of verhitten met stoom (onder druk) met een autoclaaf voor de sterilisatie van instrumenten, glazen voorwerpen of bepaalde kunststoffen en doeken.



6 Basisuitrusting

Basisuitrusting verwijst naar de infrastructuur en het (didactisch) materiaal die beschikbaar moeten zijn voor de realisatie van de leerplandoelen.

Om de leerplandoelen te realiseren dient de school minimaal de hierna beschreven infrastructuur en materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu. Specifieke benodigde infrastructuur of uitrusting hoeft niet noodzakelijk beschikbaar te zijn op de school. Beschikbaarheid op de werkplek of een andere externe locatie kan volstaan.

We adviseren de school om de grootte van de klasgroep en de beschikbare infrastructuur en uitrusting op elkaar af te stemmen.

6.1 Infrastructuur

Om de doelen van dit leerplan te realiseren is nodig:

- eenvoudige keuken (afwerkingskeuken bestaande uit fornuis, oven ... in functie van het inoefenen van doelen mbt de ontbijtdienst;
- een restaurant, met de mogelijkheid tot het verzorgen van een ontbijtdienst;
- een afwasruimte met aanwezigheid van toestellen;
- toestellen ifv het was- en droogproces, strijken en kleine herstellingen;
- koelkast en diepvries;
- lesruimte
 - met een (draagbare) computer waarop de nodige software en audiovisueel materiaal kwaliteitsvol werkt en die met internet verbonden is;
 - met de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
 - met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;
 - met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid;
- een bed om op te maken met verschillende soorten linnen;
- een gevarieerd aanbod van ruimtes die de leerling kan schoonmaken en opnieuw inrichten:
 - slaapkamer met sanitaire ruimte
 - keuken
 - gangen
 - vergaderzaal
 - ontvangstruimte
 - ...
- een gevarieerd aanbod aan oppervlakken die de leerling kan schoonmaken:
 - vloeren
 - wanden met inbegrip van douchescreens
 - ramen
 - toebehoren zoals kranen, armaturen ...
 - meubilair
 - ...
- een gevarieerd aanbod aan materialen die de leerling kan schoonmaken:
 - hout o.a. (fijneer)parketvloeren, meubilair ...



- vinyl-, laminaat-, en linoleumvloeren ...
- gietvloeren: beton, epoxy, polyurethaan ...
- tegelvloeren o.a. keramiek, natuursteen ...
- tapijten
- roestvrijstaal, koper, messing, chroom ...
- glas, spiegelglas ...
- kunststoffen
- geverfde, geverniste, geboende oppervakken ...
- ...

6.2 Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen

- klein schoonmaakmateriaal
 - microvezeldoeken
 - moppen
 - ontstoffers
 - sponzen
 - zeemvellen
 - keukenhanddoeken
 - glasdoeken
 - dweilen
 - emmers en wringers
 - vloerwissers voor natte en droge reiniging
 - inwassers
 - raamwissers met telescopische steel
 - bezems
 - handveger en stofblik
 - waarschuwingsborden
 - stofzuigers
 - linnenkarren
 - schoonmaakwagens
 - ...
- schoonmaakproducten en machines:
 - zepen, detergents, oplosmiddelen, desinfectiemiddelen, allesreinigers, ontvetter en ontkalker
 - professionele schoonmaakmachine en stofzuiger
 - ...
- toestellen i.f.v. ontbijtdienst:
 - keukenmateriaal: basismateriaal in functie van het inoefenen van de leerplandoelen met betrekking tot de ontbijtdienst.
 - restaurantmateriaal: bestek, buffettafel met koeling, borden, decoratie, dienplateau, dispenser met papier, fruitpers, glaswerk, koffiezetapparaat, kommen, tafellinnen, muziekinstallatie, peper- en zoutstellen, porseleinen vaatwerk, servetten, stoelen restaurant, tafels restaurant, toaster, verwarmplaten (réchaud), warmhoudrecipiënt (chafing dish), waterkoker.
 - hygiëne en vaatwas: handwasbak, handwasmiddelen en handdesinfectie, vaatwasmachine, vuilnisbakken.



- verpakken en etiketteren: dispensers, verpakingsfolie en verpakingsrecipiënten, etiketteersysteem met labelprinter of alternatief systeem.
- grondstoffen en hulpstoffen om ontbijtdienst te kunnen inoefenen.

6.3 Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken

Om de leerplandoelen te realiseren beschikt elke leerling minimaal over onderstaand materiaal. De school bespreekt in de schoolraad wie (de school of de leerling) voor dat materiaal zorgt. De school houdt uitdrukkelijk rekening met gelijke kansen voor alle leerlingen.

- persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen in functie van het gebruik van arbeidsmiddelen, conform de voorschriften.

7 Glossarium

In het glossarium vind je synoniemen voor en een toelichting bij een aantal handelingswerkwoorden die je terugvindt in de leerplandoelen.

Handelingswerkwoord	Synoniem	Toelichting
Analyseren		Verbanden zoeken tussen gegeven data en een (eigen) besluit trekken
Beargumenteren	Verklaren	Motiveren, uitleggen waarom
Beoordelen	Evalueren	Een gemotiveerd waardeoordeel geven
Berekenen	Berekeningen uitvoeren	
Berekeningen uitvoeren	Berekenen	
Beschrijven	Toelichten, uitleggen	
Betekenis geven aan	Interpreteren	
Een (...) cyclus doorlopen	Een (...) proces doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Een (...) proces doorlopen	Een (...) cyclus doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Evalueren	Beoordelen	
Gebruiken	Hanteren, inzetten, toepassen	
Hanteren	Gebruiken, inzetten, toepassen	
Identificeren		Benoemen; aangeven met woorden, beelden ...
Illustreeren		Beschrijven (toelichten, uitleggen) aan de hand van voorbeelden
In dialoog gaan over	In interactie gaan over	
In interactie gaan over	In dialoog gaan over	
Interpreteren	Betekenis geven aan	
Inzetten	Gebruiken, hanteren, toepassen	



Kritisch omgaan met	Kritisch gebruiken	
Kwantificeren		Beredeneren door gebruik te maken van verbanden, formules, vergelijkingen ...
Onderzoeken	Onderzoek voeren	Vervanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Onderzoek voeren	Onderzoeken	Vervanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Reflecteren over		Kritisch nadenken over en argumenten afwegen zoals in een dialoog, een gedachtewisseling, een paper
Testen	Toetsen	
Toelichten	Beschrijven, uitleggen	
Toepassen	Gebruiken, hanteren, inzetten	
Toetsen	Testen	
Uitleggen	Beschrijven, toelichten	
Verklaren	Beargumenteren	Motiveren, uitleggen waarom

8 Concordantie

8.1 Concordantietabel

De concordantietabel geeft duidelijk aan welke leerplandoelen de competenties of de kenniselementen van het opleidingsprofiel realiseren.

Leerplandoel	Competenties of kenniselementen opleidingsprofiel
1 +	-
2	OP 3; OP p
3	OP 2; OP i, j, k, s
4	OP 2; OP n
5	OP 2, 5, 6, 7; OP l, t
6	OP 8, OP 10; OP a, b, c, d, e, f, g, h, kk
7	OP 1
8	OP 7; OP w, ff
9	OP 9; OP v, ee



10	OP 4; OP m, q, x, ii
11	OP 4, 20; OP q, r
12	OP 13, 17, 18, 19; OP y, z, aa, jj, nn
13	OP 11
14	OP o
15	OP 12; OP mm
16	OP 14, 15; OP gg, ll
17	OP 19; OP ccc
18	OP 21; OP u
19	OP 22; OP hh, oo, pp, qq, rr
20	OP 23; OP ss
21	OP 24; OP vv, aaa
22	OP 25, 26, 27, 28; OP p, bb, cc, dd, uu, ww, xx, yy, zz, bbb
23	OP 16; OP tt

8.2 Competenties en kenniselementen opleidingsprofiel

Generieke competenties	Kenniselementen
1. Werkt in teamverband	a. Communicatietechnieken
2. Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn	b. Correcte omgangsvormen
3. Werkt volgens de regels van hygiëne en voedselveiligheid	c. Principes van gastvriendelijkheid
4. Werkt economisch en duurzaam	d. Verschillende gastentypes
5. Organiseert zijn werkplek veilig en ordelijk rekening houdend met een logische werkvolgorde	e. Principes van etiquette
6. Organiseert het materiaal en het materiaal	f. Interculturele gebruiken
7. Voert de werkzaamheden uit volgens planning en instructies en houdt de werkadministratie bij	g. Vakterminologie
8. Handelt integer	h. Vakjargon in het Engels en het Frans
	i. Veiligheids-, milieu-, kwaliteits- en welzijnsvoorschriften
	j. (Veiligheids)pictogrammen
	k. Persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
	l. Technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden
	m. Specifieke risico's van gevaarlijke en schadelijke stoffen
	n. Ergonomische hef- en tiltechnieken
	o. Voorschriften m.b.t. afvalsortering en gevaarlijke producten



	<p>p. Hygiëne- en voedselveiligheidsvoorschriften</p> <p>q. Duurzaam verbruik van materialen, water en energie</p> <p>r. Duurzaam gebruik van machines, materiaal en materiaal</p> <p>s. Werking en veiligheidsaspecten van te gebruiken machines en materiaal</p> <p>t. Inrichting van de werkplek</p> <p>u. Opslagtechnieken</p> <p>v. Voorraadbeheer</p> <p>w. Werkdocumenten en technische fiches</p> <p>x. Etikettering en productidentificatie</p> <p>y. Reinigingsplan</p> <p>z. Reinigingsfiches van materiaal en infrastructuur</p> <p>aa. Reinigingstechnieken</p> <p>bb. Allergenen</p> <p>cc. Besmettingsgevaar</p> <p>dd. Systematisch handhaven van de aanbevolen bewaartemperaturen</p>
--	--

Beroepsspecifieke competenties	Kenniselementen
9. Controleert de inhoud van de huishoudkar of linnenkar, vult deze aan met benodigdheden en houdt deze op orde	ee. Procedure voor het vullen van de linnenkar
10. Verschaft zich op gastvriendelijke wijze toegang tot de kamer onder toezicht	ff. Inventarislijsten
11. Maakt het sanitair van de kamer schoon onder toezicht en ontsmet indien nodig	gg. Soorten onthaalproducten
12. Vervangt de lakens, maakt het bed op en vervangt de handdoeken onder toezicht	hh. Soorten bed- en badlinnen
13. Maakt vloeren, tapijten, meubilair schoon, wast en zeemt ramen onder toezicht	ii. Poetsproducten (soorten, dosering)
14. Richt de kamer opnieuw in onder toezicht	jj. Hygiëne-kleurcodes (vuil – proper)
15. Stelt onder toezicht technische mankementen, beschadigingen aan meubilair en de kameruitrusting vast en meldt dit	kk. Procedures bij het betreden van de kamers
16. Verzorgt het ontbijt op de kamer onder toezicht	ll. Richtlijnen voor kamerinrichting
17. Maakt gemeenschappelijke ruimtes, oppervlakken en uitrustingen handmatig schoon	mm. Technieken voor het opmaken van bedden
18. Maakt oppervlakken machinaal schoon	nn. Soorten oppervlakken voor schoonmaak
19. Onderhoudt de gemeenschappelijke delen en zet deze op orde	oo. Textielsoorten
	pp. Soorten onderhoudscodes (wasvoorschriften) en symbolen
	qq. Onderhoudsproducten voor textiel
	rr. Vlekkenbehandeling
	ss. Strijktechnieken
	tt. Procedures voor roomservice
	uu. Procedures en technieken voor het aanvullen en schikken van de buffetvoorraden
	vv. Assortiment voedingsproducten
	ww. Basisbereidingstechnieken
	xx. Bereiding van eenvoudige warme dranken
	yy. Bedieningstechnieken
	zz. Richtlijnen voor afruimen van tafels
	aaa. Zaalinrichting en -schikking
	bbb. Presentatietechnieken
	ccc. Bloemen- en plantenverzorging



20. Maakt het schoonmaakmateriaal schoon en onderhoudt het	
21. Brengt het vuile linnengoed naar de interne of externe linnendienst of wasserij en controleert de staat van het linnengoed bij de terugkeer	
22. Voert het was- en droogproces van textiel machinaal uit	
23. Strijkt het linnengoed	
24. Maakt de ontbijtruimte klaar	
25. Schikt het ontbijtbuffet	
26. Dient het ontbijt op in de zaal	
27. Ruimt de tafels af	
28. Ruimt het ontbijtbuffet af	



Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Het leerplanconcept in BuO: vijf uitgangspunten.....	3
1.2	Handelingsplanmatig werken	4
1.3	De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs	5
1.4	Ruimte voor leraren(teams) en scholen	6
1.5	Differentiatie	6
1.6	Opbouw van het leerplan	7
2	Situering	8
2.1	Omschrijving van de studierichting.....	8
2.2	Samenhang met de opleidingsfase	8
2.3	Studiebekrachtiging	8
3	Pedagogisch-didactische duiding	9
3.1	Medewerker kamerdienst en het vormingsconcept	9
3.2	Krachtlijnen	9
3.3	Opbouw.....	10
3.4	Samenhang ASV – BGV.....	10
3.5	Aandachtspunten	10
4	Leerplandoelen	11
4.1	Overkoepelende vaardigheden.....	11
4.2	Schoonmaakvaardigheden.....	16
4.3	Kamerdienst	19
4.4	Linnendienst.....	20
4.5	Ontbijtdienst	21
5	Lexicon	23
6	Basisuitrusting	24
6.1	Infrastructuur	24
6.2	Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen.....	25
6.3	Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken	26
7	Glossarium	26
8	Concordantie	27
8.1	Concordantietabel.....	27



8.2	Competenties en kenniselementen opleidingsprofiel	28
-----	---	----

